

Beslissing raad van de Orde 23 november 2015

Beslissing bij toepassing van 472 § 1 Ger. W.

Zitting van 23 november 2015

Inzake : mevrouw X, juriste, geboren te ... op ..., en wonende te ... (Nederland)

1. De aanvraag

Bij brief van 27 april 2015 - ontvangen op het secretariaat van de Orde op 4 mei 2015 - vraagt mevrouw X haar opname op het tableau van de orde van advocaten te ... in de volgende bewoordingen :

" Graag wilde ik vanuit België, ingevolge de Vestigingsrichtlijn 9815/EG van 16 februari 1998, advocaat worden in Nederland. Daartoe studeerde ik aan de EUR te Rotterdam de volledige rechtenstudie. De enige reden waarop ik op U beroep doe is om te vermijden dat ik in Nederland ook nog eens 3 jaar stage zou moeten doen, terwijl mijn Belgische stage perfect kan meetellen bij de overgang.

Echter, ik ben nog niet terug advocaat in België, zodat ik mijn verzoek eerst moet beoordeeld worden op basis van art. 472 Ger.W. Daartoe zijn buitengewone omstandigheden vereist. Ik ben de mening toegedaan dat mijn streven om deel uit te maken van de advocatuur in Nederland wel degelijk onder de noemer buitengewone omstandigheden past. {...} "

2. Voorgaanden en procedure

Bij beslissing op verzet van 18 april 2004 van raad van de Orde van advocaten te ... (B2), zetelend als tuchtraad, werd mevrouw X geschrapt van het tableau van de Orde van advocaten te (B2).

Bij toepassing van art. 472 § 1 al. 2 Ger.W. heeft de stafhouder van de Orde van advocaten te ... bij brief van 24 juni 2015 aan de stafhouder van de Orde van advocaten te ... (B2) om een met redenen omkleed advies van de raad van de Orde gevraagd. In dezelfde brief vraagt de stafhouder van de Orde van advocaten te ... hem informatie te bezorgen over de reden tot schrapping en over eventuele andere tuchtrechtelijke voorgaanden.

Bij brief van 30 juni 2015 deelt de stafhouder van de Orde van advocaten te ... (B2) aan de stafhouder van de Orde van advocaten te ... mee dat de problematiek zal besproken worden op de zitting van 7

september 2015 van de raad van de Orde. Tevens deelt zij een kopie van de volgende tuchtrechtelijke beslissingen mee :

sententie van 15 januari 1990 : berisping

sententie van 22 juni 1990 bij verstek : schorsing van 2 maanden

sententie van 15 oktober 1990 op verzet : schorsing van 15 dagen

sententie van 17 december 1990 : vrijspraak

sententie van 28 juni 1993 : waarschuwing

sententie van 28 juni 1993 : schorsing van 6 maanden

beslissing van 30 november 1993 bij verstek van de tuchtraad van beroep : schrapping

sententie van 10 januari 1994 bij verstek : schrapping

beslissing van 31 maart 1994 op verzet van de tuchtraad van beroep : schorsing van 1 jaar

sententie van 18 april 1994 op verzet : schrapping

sententie van 13 juni 1994 : berisping

Bij brief van 8 juli 2015 deelde stafhouder van de Orde van advocaten te ... (B2) aan de stafhouder van de Orde van advocaten te ... mee dat mevrouw X eerder al haar opname had gevraagd op het tableau van de Orde van advocaten te ... (B3) Bij haar brief voegt zij de volgende stukken :

beslissing van 21 december 2010 van de Orde van advocaten te ... (B3), waarbij het verzoek van mevrouw X tot opname op het tableau wordt afgewezen

beslissing van 18 november 2014 van de Orde van advocaten te ... (B3), waarbij het verzoek van mevrouw X tot opname op het tableau wordt afgewezen

beslissing van 10 maart 2015 van de Tuchtraad van Beroep voor Advocaten, waarbij het hoger beroep tegen de beslissing van 18 november 2014 van de Orde van advocaten te ... (B3) ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard

Bij brief van 15 september 2015 deelt de stafhouder van de Orde van advocaten te ... (B2) aan de stafhouder van de Orde van advocaten te ... het advies mee dat de raad van de Orde van advocaten te ... (B2) op 7 september 2015 heeft verleend met betrekking tot het verzoek van mevrouw X tot opname op het tableau van de Orde van advocaten te ...

De raad van de Orde van advocaten te ... (B2) adviseert ongunstig over de vraag tot opname op het tableau van de Orde van advocaten te ...

Het advies wordt samenvattend als volgt gemotiveerd :

er zijn geen buitengewone omstandigheden bekend die een wederinschrijving op het tableau wettigen.

in haar loopbaan aan de balie te ... (B2) (opname op de lijst van de stagiairs op 11 januari 1982 tot de beslissing van schrapping van 18 april 2004) hechtte mevrouw X niet veel belang aan de beroepsregels. In dit verband wordt in het advies verwezen naar zeven tuchtbeslissingen, waaronder de beslissing van schrapping.

de vaststelling dat mevrouw X ook na haar schrapping actief is gebleven waarbij zij de indruk naliet nog actief te zijn als advocaat, zijnde :

../ het gebruik van een uithangbord met vermelding van haar naam en 'solicitors'. Hiervoor werd zij vervolgd maar door de correctionele rechtbank vrijgesproken omdat het geen strafbaar feit betrof. De rechter merkt in het motiverend gedeelte van zijn vonnis op dat mevrouw X zich bewust is van het feit dat de term 'solicitor' van aard is om haar cliënteel te doen geloven dat zij advocaat was.

../ mevrouw X voelt zich beledigd wanneer de raadsman van een tegenpartij van haar cliënt, bvba W, haar als 'juriste' zou hebben aangesproken. Hierover zou er een klacht neergelegd zijn bij de stafhouder van de Orde van advocaten te ... (B4). Deze stafhouder zou in dit dossier geen beslissing getroffen hebben.

../ mr. V, voorlopig bewindvoerder, zou in 2006 aan de stafhouder gemeld hebben dat mevrouw X haar diensten verleent aan een persoon die onder voorlopig bewind was geplaatst.

Bij aangetekende brief van 24 september 2015 nodigt de stafhouder van de Orde van advocaten te ... bij toepassing van art VII.1.1.&1 van de Codex Deontologie mevrouw X uit om te worden gehoord door de raad van de Orde op maandag 26 oktober 2015 om 18.00 uur. Bij deze brief wordt het advies gevoegd van de raad van de Orde van advocaten te ... (B2).

Op de zitting van 26 oktober 2015 verschijnt mevrouw X. Op haar verzoek wordt de zaak met gesloten deuren behandeld.

Zij herhaalt dat zij in Nederland het beroep van advocaat wenst uit te oefenen, maar dat zij in Nederland geen aanvraag wenst te doen omdat zij dan zou verplicht zijn om nog eens een stage van drie jaar te doorlopen. Daarom wenst zij eerst opnieuw in België tot het beroep te worden toegelaten waarna zij onder vigeur van de Vestigingsrichtlijn 98/5/EG van 16 februari 1998 haar opname zou kunnen vragen op het tableau van een Nederlandse balie.

In dit verband merkt zij op dat in deze een praktijk in het Belgische recht niet relevant is en dat men in de bibliotheek de rechtsbronnen kan raadplegen om zich over het Belgisch recht te informeren.

Mevrouw X gaat ook in op het advies van de raad van de Orde van advocaten te ... (B2) waar het betrekking heeft op de periode na de schrapping :

m.b.t. W zou het een zaak betreffen waarin elk land bevoegd zou zijn, behalve België, zodat de zaak toch in Nederland zou moeten worden behandeld. Volgens mevrouw X zou in Nederland een zaak die in zo'n ver gevorderd stadium was een rechter geen uitspraak meer doen maar zou hij de partijen dwingen om verder te onderhandelen. De klacht bij de Orde was volgens haar dan ook niet terecht.

m.b.t. het uithangbord 'Solicitors' laat mevrouw X opmerken dat de titel niet op haar zou slaan, maar op personen in Engeland waarmee zij zou samenwerken.

in het derde geval zou zij enkel iemand voorbereid hebben op zijn zitting, maar zou zij niet zijn tussengekomen.

Mevrouw X herhaalt tot slot dat de omstandigheid dat zij zich als Belgische advocaat aan een Nederlandse balie zou wensen in te schrijven een buitengewone omstandigheid is, zodat de raad van Orde dient in te gaan op haar verzoek om haar op te nemen op het tableau van de Orde van advocaten te ...

3. Beoordeling

3.1. De vestigingsrichtlijn

Mevrouw X steunt haar verzoek tot opname op het tableau van de Orde van advocaten op Vestigingsrichtlijn 98/5/EG van 16 februari 1998¹ zonder evenwel aan te duiden op welk artikel zij zich baseert.

De raad onderzoekt eerst de relevante bepalingen van de richtlijn 98/5/EG van 16 februari 1998, hierna de Vestigingsrichtlijn genoemd.

Art. 2 al. 1 van de Vestigingsrichtlijn bepaalt :

" Elke advocaat heeft het recht permanent in elke andere lidstaat onder zijn oorspronkelijke beroepstitel de in art. 5 omschreven werkzaamheden van advocaat uit te oefenen. "

Art. 3. 1 van de vestigingsrichtlijn bepaalt :

" De advocaat die zijn beroep wenst uit te oefenen in een andere lidstaat dan die waar hij zijn beroepskwalificatie heeft verworven, is gehouden zich bij de bevoegde autoriteit van die lidstaat in te schrijven. "

¹ 1 Volledige benaming : Richtlijn 98/5 EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 ter vergemakkelijking van de permanente uitoefening van het beroep van advocaat in een andere lidstaat dan die waar beroepskwalificatie is verworven. Door de Belgische wetgever geïmplementeerd in art. 477 quinquies-nonies Ger. W..

De raad verwijst tevens naar de volgende overwegingen van de richtlijn :

(7) Overwegende dat bij deze richtlijn, overeenkomstig de doelstelling daarvan, geen louter interne situaties worden geregeld ; dat daarin slechts aan de nationale beroepsregels wordt geraakt voor zover dat voor het daadwerkelijk bereiken van de doelstelling noodzakelijk is ; dat daarin met name nationale regelgeving waarin de toegang tot het beroep van advocaat en de uitoefening daarvan onder de beroepstitel van de lidstaat van ontvangst is geregeld, onverlet wordt gelaten.

(12) Overwegende dat de onder zijn oorspronkelijke beroepstitel in de lidstaat van ontvangst ingeschreven advocaat bij de bevoegde autoriteit van de lidstaat van herkomst ingeschreven dient te blijven, teneinde zijn hoedanigheid van advocaat te behouden en voor deze richtlijn in aanmerking te komen ; dat daarom een nauwe samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten, met name in het kader van eventuele tuchtprocedures onmisbaar is.

Uit de samenlezing van voormelde artikelen en overwegingen van de Vestigingsrichtlijn blijkt duidelijk dat de aanvrager in zijn land van herkomst de beroepskwalificatie van advocaat moet verworven hebben, en dit volgens de nationale regels van het land van herkomst, zijnde in casu België.

Vooraleer de Vestigingsrichtlijn toepassing kan vinden dient mevrouw X opnieuw de beroepskwalificatie van advocaat te verwerven, en dit naar Belgisch recht.

3.2. Art. 472 § 1 Gerechtelijk Wetboek

Mevrouw X werd bij in kracht van gewijsde gegane beslissing van 18 april 2004 van de raad van de Orde van advocaten te ... (B2) geschrapt van het tableau van de Orde van advocaten.

Sedertdien heeft zij dus in België haar beroepskwalificatie verloren.

Opdat zij opnieuw zou kunnen worden toegelaten tot het beroep van advocaat dient zij naar Belgisch recht te voldoen aan de voorwaarden van art. 472 §1 Ger. W., waarvan de tekst als volgt luidt :

“Een geschrapte advocaat kan niet worden ingeschreven op een tableau van de Orde, of op een lijst van advocaten die hun beroep uitoefenen onder de beroepstitel van een andere lidstaat van de Europese Unie, of op een lijst van stagiairs dan na het verstrijken van een termijn van tien jaar nadat de beslissing tot schrapping in kracht van gewijsde is gegaan en indien buitengewone omstandigheden het wettigen. “

Aan het vereiste van het verstrijken van een termijn van tien jaar is in deze voldaan.

Mevrouw X dient evenwel nog het bestaan van 'buitengewone omstandigheden' aan te tonen.

Als enig argument werpt zij op dat haar intentie om het beroep van advocaat in Nederland uit te oefenen zou gelden als buitengewone omstandigheid.

Dit argument kan niet worden gevolgd. Of de aanvrager al dan niet de intentie heeft om ook in een andere lidstaat van de Europese Unie een kantoor te openen is in deze niet relevant.

Luidens onder meer de bepalingen en overwegingen van de Vestigingsrichtlijn (cfr. supra) behoort de toegang tot het beroep van advocaat en de uitoefening ervan immers tot de bevoegdheid van de lidstaten.

Met andere woorden : bij de beoordeling van een aanvraag dient de gevatte raad van de Orde uit te gaan van het beginsel dat de aanvrager binnen het ressort van de Orde, of minstens op het grondgebied van de lidstaat, het beroep wenst uit te oefenen en dient hij na te gaan of de aanvrager voldoet aan de toelatingsvoorwaarden.

Naar Belgisch recht² is een toelating tot het beroep van advocaat na een schrapping een uitzondering. Het is dus niet vanzelfsprekend. Men moet dus een buitengewone omstandigheid bewijzen.

Een goed gedrag in de burgermaatschappij of een honorabel leven zijn onvoldoende om te gelden als buitengewone omstandigheid. Het tegendeel voorhouden zou er immers op neerkomen dat een heropname op het tableau na tien jaar geen uitzondering meer zou zijn (Tuchtraad Bruxelles van 9 september 2008 en 7 oktober 2008, bevestigd door de Franse Tuchtraad van Beroep, geciteerd door J. STEVENS, Advocatuur. Recht & Deontologie, Antwerpen, Wolters Kluwer, 2015, p. 1331).

Ook de belofte dat men zich zal houden aan de regels die alle advocaten dienen na te leven kunnen moeilijk aanzien worden als " een buitengewone omstandigheid ". Alie advocaten moeten immers de regels naleven. Het naleven van de regels is het minimum minimorum en kan dus bezwaarlijk gelden als een buitengewone omstandigheid (J. STEVENS, o.c., nr. 1641, p. 1331).

De raad komt dus tot de vaststelling dat mevrouw X in gebreke blijft een buitengewone omstandigheid aan te duiden. De raad sluit zich op dit punt aan bij het advies van de raad van de Orde van Advocaten te ... (B2).

Mevrouw X preciseert bovendien (zie haar aanvraagbrief van 27 april 2015) dat zij niet meer vertrouwd is met het Belgische recht, dat zij is opgeleid volgens het Nederlandse recht en dat zij niet het inzicht heeft het beroep in België uit te oefenen.

Vertrekkend van deze mededelingen is de raad van oordeel dat het logisch is dat mevrouw X een aanvraag indient bij een Nederlandse balie en uiteraard de regels respecteert die in dit land van toepassing zijn.

4. Beslissing

De raad van de Orde van advocaten te ... verklaart het verzoek van mevrouw X tot opname op het tableau van de Orde van advocaten te ..., gedaan bij brief van 27 april 2015, ontvankelijk doch wijst het als ongegrond af.

² Art. 472 § 1 Gerechtelijk Wetboek